

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-її пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Книжковий рух.

Давні і загальні у нас наріканя видавців і писателів, що книжковий рух в Галичині дуже слабкий, що у нас мало читають а ще менше купують книжок. Магазины книжкові стоять повні, а при збільшенім літературнім рухові в посліднім часі треба їх розширяти і — они дальше заповнюють ся... Призначенє книжки, аби шла з рук до рук, цікавила собою загал, піддержувала умислову рухливість серед громади, образувала духа і серце, розширяла світогляд і стала необхідною потребою образованому чоловікові — те назначенє книжки у нас цілком звихнене. Вичерпаний наклад якого, хотьби цінного твору, у нас надзвичайно рідка річ, та трапляє ся хіба по десятках літ, а другий або третій наклад у нас майже не знаний...

Правда, що у нас не багато інтелігенції, тай і ся не дуже засібна — але се виправдує тільки в малій часті сей сумний стан що до книжкового руху, який підкошує у нас весь благодатний, культурний вплив літератури. Важнішою обставиною сего недостатку було би те, що у нас нема більших центрів, де би розвій народного життя обхопив усі верстви та всі одиниці у тих верствах. Такі центри стали би огнищем розцвіту літератури не лише в напрямі продукції, але також, о що нам тут ходить, що до консумції духових продуктів. Але приглянувши ся ближше — і сей аргумент до виправданя нашої байдужности до книжки не такий то дуже оправданий. Простор, цілої східної Галичини зовсім не такий великий, а на тім просторі живемо ми, Русини у збитій масі, серед якої лише міста являють ся мовби мішаними кольоніями других народностей. Та і у тих містах є багато руского елемента хотай ще може не зовсім свідомого, а передовсім споре число рускої інтелігенції звязаної в товариствах і свідомої своїх задач і цілей. Все те творить сильну підставу для розвитку книжкового руху і

можна би надіятися з того більшої живостности, ніж проявляє ся до тепер.

Лихо наше не в тім лежить, що ми за слаби а хіба в тім, що за мало дбалі, за мало енергічні в переведеню практичних а доконечних річий. Скорше найде ся у нас десять писателів що напишуть книжку, чим один проворний, меткий накладчик, що розкине між людий сю книжку. А одво без другого се як жито, що гарно доспіло і марніє на пни незжате...

Для того треба нам доконче старати ся збільшити книжковий рух серед нашої суспільности. Треба сю суспільність приклонити до книжки, розбудити в ній потребу лектури. Се можна зробити лише, зачинаючи від молодіжи. Хто не набрав за молоду охоти до книжки, сей на пізнійші літа не буде умів єї цінити. Тож вже від малих дітей треба зачинати книжковий рух. Гарний початок зробило тут Педагогічне Товариство, видаючи книжочки з образками для малих дітей. Однак чи багато родичий користаєз того добродійства? А се правдивим добродійством для них, бо мала дитина, не привикша до книжки, до поважнійшої і научної забавки буде відтак всяку науку уважати невиносимим тягаром і на пізнійше приспорить своїм родичам не мало клопоту, коштів і гризоти.

Те саме дотичить і дітей в народних школах. Не досить є ограничити дитину на шкільну читанку. Уступи з неї уважає дитина завсєгди вивченою лекцією та хотай з них і розширяє ся поволи єї світогляд, то всеж таки она не вабирає охоти до самостійної духової праці поза свій обовязок, не вирабляє ся у неї замилюваня до відомостей цікавности до незнаних скарбів, замкнених у книжці. На те повинні родичі звертати свою увагу особливо підчас вільного часу шкільних ферій. А передовсім з огляду на селянських дітей повинні ради шкільні місцеві старати ся навіть менче здібних і менче пильних дітей наділювати книжочками, а не тільки образочками. Книжочка »надгороди« буде тоді мати значіне приватної лектури на час ферій, коли учитель заповість, що кожного, хто дістав

книжку, буде перепитувати, що в ній написано. В тім випадку така книжка не була би лише підставою для пустої гордості дитини, що »оє то він ліпший від другого, бо дістав книжочку« — але стала би підставою єго самостійної духової праці і дальшого умислового розвитку.

Богато і в тім напрямі пішло до ліпшого, але ще далеко не досягає ідеалу сего способу вихованя в народних школах. Байдужність що до молодих відбиває ся відтак при старших. Кілько то читалень у нас, заложених в шумом і парадом, упадає відтак по році, двох, або животє лише ради поваги і проводу самого ініціатора. А не стане єго, то і читальні не стане — лишить ся хіба вивіска, як сумне знамя неосолідно початної роботи. За молоду треба виховувати читальників, замолоду розбуджувати у них цікавість до книжки, охоту до образованя, довіре до розуму і науки, бо на старість годі вже викурити всі ті пересуди, темному, знеохоту до світа і зневіру у власні сили, яка цїхує нашого мужика.

(Далі буде).

Відгомін галицкої панамі в львівській радї громадській.

Вчера відбуло ся перше засіданє нової ради громадської, на котрім дебатовано над верифікацією виборів деяких членів. Зовсім несподівано виступив против верифікації мандату Мархвіцкого, хоть ніякого протесту против сего вибору не внесено, др. Пентак. Він сказав поміж иньшим: »Фактом єсть, що в наслідок трагічної смерти д-ра Крижановского, одного з директорів бувшого банку кредитового, стало загальнозвістним, що один з директорів того банку, Мархвіцкий є в сю справу вмшаний. Ходить слухи, що против п. Мархвіцкого суд розпочав карне слідство. В виду сего вношу, щоби затвердженє вибору п. Мархвіцкого відложити аж до часу, коли вияснить ся, чи справді п. Мархвіцкий вмшаний в сю справу а президия має віднести ся до суду в дорозі урядовій і спитати, чи по-

7
ЯБЛОЧНИКАР
комедия в I. актї.
Переробив після німецкого — Лев Лопатинський.
(Дальше.)

ОДИНАЙЦЯТА СЦЕНА.

ГУДИМА, СЛУЖАЧИЙ, ОПІСЛЯ АДАМ.

ГУДИМА (в широкім капелюсі, при фартусі, в короткій камізолі з рукавами, в чоботах, везе малу бочілку на тачках через середні двері. Слуга хоче задержати єго). Уступи ся, кажу, місце для мене!

СЛУЖАЧИЙ. Але до чорта! Хтож се видав так їхати до салюну.

ГУДИМА (заспанний, їде без упину дальше). Хто? Я! Видиш прецінь! Я, Іван Гудима.

СЛУЖАЧИЙ (держить тачку). Але ви не сьмієте!

ГУДИМА (натискає). Коли я хочу! Пусти вражий сину — бо ноги переїду на двоє! (вточує тачку до комнати, слуга відскакує на бік і чуває ногу). Знаєш ти, кого маєш перед собою? (ставляє тачку по лівім боці).

СЛУГА. Ну, так, ви отець пана Гудими.

ГУДИМА. Отже знай честь! Отець значить

більше, як син; а як він що розкаже, то ти також так короводиш ся?

СЛУГА. Але пан Адам не приказав сего.

Він не хоче жадної тачки в салюні.

ГУДИМА. Але я хочу, розумієш, а се значить ще більше, як би він хотів.

СЛУГА. Добре, побачимо! Я казав хлопцеві покликати сюди пана Адама.

ГУДИМА. Кого? Мого сина? На що? Для чого? Хто тобі казав? (підходить до слуги). Дивись на того мудрагеля! З паном Баландою я хочу говорити, а більше з ніким! (дуже голосно в ухо). Чи чув?

СЛУГА. Ну, ну! Прецінь я не глухий.

ГУДИМА. Але як палка забитий!

СЛУГА (трясе головою). Сей чоловік хіба підчеркнув собі нині крису. (Хоче на ліво, там побачив надходячого Адама і заклопотано показує єму старого, а коли Адам явив ся в комнаті, слуга відходить через середні, ще раз озируючись).

АДАМ (з ліва спішить до батька). Дорогий тату — (зчудований) мій Боже — що ви тут робите з тачками?

ГУДИМА. Видиш, я додержую слова — тут стою перед тобою за старосту.

АДАМ. Ви жартуєте...

ГУДИМА. Ані гадаю! Іди лишень і поклич

пана Баланду. Ти вже сам побачиш (певний себе) будеш видів!

АДАМ. Алеж тату, подумайте тільки! В робочім фартуху, з яблочником тут в салюні!

ГУДИМА. Велике нещастє! (клепяючи по рамени, таємничо). Тота бочілочка, мій хлопче, має надати ваги моім словам. — Хто приходить з повними руками, той вже на пів добив торгу! А фартух, — се мій почетний убір! З ним я сьмілий і проворний; коли єго маю на собі, тоді можу говорити без обиняків, так просто від серця.

АДАМ (в прикрім помшаню). Але дорогі таточку, понятя товариські, становиско, прийнятий звичай — не дозволяють...

ГУДИМА. Га-га-га-га! Закоханий балака! про понятя, оро становиско! Іди, йди, мій сину, ти закоханий аж поза краватку, — я хочу тебе вилічити, се значить, хочу допомочи тобі найти жінку; бо тоді вже нема страху з любовію.

АДАМ. Ви дуже веселі, батьку, але пану Баланді зовсім не до веселости.

ГУДИМА. І єму стане так весело! Пришли єго тільки сюди! І єму стане так весело!

АДАМ. Також мушу вам сказати, що тепер вже маю надію, тепер є у мене більше надії на Юлію.

ГУДИМА (вихапуючись). І я так думаю!

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:20	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Ворислава	
	6:50	з	Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	1:55	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7:10	з	Зимної-води	2:08	до	Підзамче	
	7:40	з	Янова	2:45	до	Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:55	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:30	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:44	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:10	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
	8:05		на дв. головний	9:25	до	Янова	
	8:15	з	Сокаля, Рави рускої	9:35	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
1:30	9:00	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:53		дв. гол.	
	11:15	з	Ярослава і Любачова	10:10	до	Белзця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
1:50	11:55	з	Іцкан, Чернівців і Станиславова	12:50	до	Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
	1:01	з	Янова	2:15	до	Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
	1:40	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	9:45	до	Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:20	5:15	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:05	до	Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
2:35	5:40		на дв. голов.	3:15	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	5:55	з	Сокаля, Белзця і Любачова	3:20	до	Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
				3:26	до	Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
				5:25	до	Брухович	
					до	Ярослава	
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з	Кракова (Відня) Самбора, Хирова	6:21	до	Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6:20	з	Іцкан, Сучави	6:40	до	Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
		з	Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята	6:50	до	Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
	7:58	з	Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	7:00	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	8:15	з	Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.	7:10	до	Сокаля і Рави рускої	
	8:14	з	Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.	7:20	до	Тернополя дворець головний	
	9:21	з	Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту	7:42		дворець Підзамче	
	9:55	з	Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави	7:47	до	Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
12:30	10:10	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	8:35	>	> 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	10:25		га дв. голов.	9:10	>	> 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	10:30	з	Лавочного (Пешту) Хирова	2:36	10:40	до	Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	12:10	зі	Скольного, Калуша	10:50	до	Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	3:05	з	Підволочиск на дворець Підзамче	11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
	3:30		на дворець головний	11:32		дв. Підзамче	
2:16	6:00	з	Кракова (Відня), Самбора, Сянока	4:10	до	Кракова (Відня, Берлина)	
				5:50	до	Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₁₀₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3¹/₂⁰/₁₀₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі інші находячі ся в обігу 4¹/₂⁰/₁₀₀ Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4⁰/₁₀₀ з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

* * * * * ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ * * * * *

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. На поштову оплату 5 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5 актах з другої половини XVI віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 55 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5 актах з міського побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів.
У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ
Емілії Соколовскої
у Львові, Ринок ч. 29., І. п.
приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.
НАУКУ КРОЮ уділяє в особних годинах
Замісцеві панночки приймає на помешканє

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше увзгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

Хорі на легкі

одержать завжди певну поміч або пільгу по ужитю мого «Мальтолю», який я винайшов. Кашель, хрипка, астма, флегма, катар легких і гортанки, дерте в горлі і н. устать по кількох днях.

Сотки уживають сего средства з найліпшим успіхом, як про се свідчать свідлі подяки, що надходять кожного дня. Мальтоль не є якимсь тайним средством, але препаратом, витвореним після мого власного способу з екстр. мальт. комп., а продажу сего средства дозволено поліційно і часто поручають его лікарі.

Ціна 3 пушок м. 4,90, 6 пушок м. 9,00, 12 пушок м. 16,00 за гроші або післатою.

Фляшка на пробу мар. 2,10.

Wilhelm Bieber Fabrikant des Maltol Königsberg i. Pr.

Студент Філософії

прийме лекцію на село на час вакацій.

Зголошення з услівями О. Ц.

post. rest. Львів,

головна почта.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9:20, 10:20, 10:70, 11:20, а спеціальність по 12:20 франко **ВІНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3:70, 4:10, 4:90 франко. — Інші товари по умірених цінах.